

EDITURA PARALELA 45

frontiere
de
comunicaj

Redactare: Alexandra Turcu
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GONG JI-YOUNG

Atunci când am fost fericiți / Gong Ji-Young ; trad. din lb. coreeană și

note de Iolanda Prodan. - Pitești : Paralela 45, 2020

ISBN 978-973-47-3267-8

I. Prodan, Iolanda (trad. ; note)

821.531

This book is published with the support of the Literature Translation
Institute of Korea (LTI Korea).

Our Happy Time

Gong Ji-young

Copyright © 2005, 2010 by Ji-young Gong

All rights reserved

Copyright © Editura Paralela 45, 2020

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar
conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

GONG

JI-YOUNG

Atunci când am fost fericiți

Traducere din limba coreeană și note de
Iolanda Prodan

Editura Paralela 45

Carnetul albastru

1

Vă voi spune o poveste. E povestea unei crime. E istoria unei familii care și-a trăit fiecare zi în țipete, urlete, bătăi, scandaluri și înjurături, care nu a făcut decât să se autodistrugă. E povestea unui om mizerabil, care nu a crezut că e capabil să fie un om de nimic. Da, e povestea mea. În ziua aceea și-au găsit sfârșitul două femei și o adolescentă. Eram convins că prima trebuia să moară, că nu merita să-și trăiască viața. Pentru mine, faptul că o femeie ca ea avea mulți bani era ca și cum un vierme scârbos ar fi fost înfășurat într-un vâl de mătase. Aveam credința că făceam dreptate dacă eu, trăitor într-o lume a inegalităților și a nedreptăților, voi folosi banii pentru o cauză bună.

Și a mai fost o femeie în povestea mea. O femeie care niciodată nu a avut nimic al ei, care și-a trăit viața în timp ce alții i-au furat tot ce i-a aparținut. Era pe moarte. Dacă aș fi avut trei milioane de woni¹, i-aș fi putut salva viața. Însă atunci a fost cu neputință să fac rost de bani. Se stingea pe zi ce trece, iar eu trăiam fără să știu dacă există Cer deasupra mea sau cât timp a trecut de când am ridicat ochii și l-am

¹ Moneda națională a Coreei de Sud.

gong ji-young

privit ultima dată. În sinea mea credeam că Cerul mă înțelege, că atâta timp cât El mă înțelege și mă ascultă, mi se face dreptate. *Dreptate.*

EDITURA PARALELA 45

1

Ninsoarea slabă care a început să cadă după-amiază s-a transformat în ploaie. Un val de lumină albăstruiie încețoșată acoperă străzile, iar cerul umed atârână ca o cortină grea, dizolvând granița cu pământul. E trecut de ora cinci. Îmi pun pardesiul și ies din apartament. În parcare, mașinile sunt tăcute ca niște morminte, iar luminile care încep să se aprindă una câte una în ferestrele caselor de pe cealaltă parte a străzii strălucesc aidoma unor stele prea îndepărtate. Șirul de copaci rămași de mult timp fără frunze se întinde ca un gard de sârmă ghimpată, despărțind cartierul cu apartamente sărăcicioase de complexul rezidențial de lux în care locuiesc. Mă opresc în fața mașinii, ridic capul și privesc pierdută cerul cenușiu, încețoșat, acoperit de trupurile masive ale blocurilor care stau indiferente cu spațele întors la el. În lumina palidă a apusului, blocurile seamănă cu zidul unei fortărețe semețe, care nu a fost niciodată lovită.

Plouă mărunț peste străzile înghețate. Urc în mașină și, de îndată ce aprind farurile, picăturile de ploaie încep să tremure ca niște fulgi de gheață în cilindrul luminos. În întunericul serii, am senzația că ploaia cade doar în fasciculele multicolore și strălucitoare ce țâșnesc din becurile stâlpilor de iluminat și din reclamele magazinelor. Stând în întuneric, nu știm niciodată ce cade peste noi cu adevărat. „Mătușa dumneavoastră, Sora Monica, s-a îmbolnăvit din nou“, mi-a spus la telefon doctorul

Roh. „Am internat-o în spital, de data asta e grav, nu mai are șanse să supraviețuiască. Ar trebui să fiți pregătită pentru ce e mai rău. “

Probabil voia să-mi spună că trebuia să mă pregătesc să mai las pe cineva să plece din viața mea. Pornesc motorul și în fața ochilor îmi apare chipul lui Yun-su: are ochelari cu ramă neagră, e palid, buzele îi sunt roșii ca ale unui adolescent, iar când zâmbește timid face o gropiță doar într-un obraz. Sinceră să fiu, nu voiam să-mi aduc aminte de el. Am petrecut multe zile și nopți neputând să dorm, încercând să mi-l scot din minte. Au fost zile în care nu puteam adormi decât dacă beam o tărie, au fost zori de zi scâlțați în lumină albăstruie în care mă trezeam din coșmaruri îngrozitoare, în care fantome mă strângeau cu putere de gât. Îmi îngropam fața în pernă, așteptând să izbucnesc în plâns, dar tot ce puteam face era să scot niște gemete ciudate, înăbușite. Am avut și zile în care îmi spuneam „Ai face bine să-ți aduci aminte! Adu-ți aminte de el, de tot ce a fost, nu șterge nimic din memorie“. Peste doar câteva clipe, de beată ce eram, mă prăbușeam pe canapea.

De când Yun-su a plecat din viața mea, gândul cu care mă trezesc în fiecare dimineață e că lumea nu va mai putea fi niciodată aceeași cu lumea în care am trăit până la moartea sa. Viața mea pare un adevărat haos, așa cum a fost dintotdeauna. Însă, după ce l-am întâlnit, am căpătat certitudinea că niciodată nu voi mai avea puterea să-mi pun capăt zilelor. A fost ultimul său cadou pe care mi l-a dăruit, a fost ultima lui sentință pe care mi-a lăsat-o moștenire.

Așa cum ploaia de iarnă cade numai în lumina farurilor, multe în lumea aceasta nu pot fi deslușite decât în întuneric. Abia după ce l-am cunoscut am înțeles că, dacă ceva nu se vede, nu înseamnă că nu există. După ce a apărut în viața mea, am încercat să supraviețuiesc în întuneric, să înțeleg ce reprezentau de fapt tenebrele care respirau în ființa mea aïdoma morții.

Dacă nu ar fi fost în viața mea, nu aș fi băgat în seamă nici măcar o singură dată anumite lucruri. Aș fi continuat să trăiesc fără să știu că ceea ce mi se părea a fi un întuneric de smoală era o lumină strălucitoare, care mă orbea. Dacă nu ar fi fost el, aș fi trăit convinsă că sunt atotștiutoare. Datorită lui Yun-su, am conștientizat că, din clipa în care iubim cu adevărat, suntem părtași la gloria divină. Nu mai e cu mine acum, dar îi sunt recunoscătoare lui Dumnezeu că mi-a dat șansa să-l întâlnesc.

Mașina înaintează pe șoseaua întunecată și udă. Drumul e plin de mașini, circulând în toate direcțiile. Nu mă grăbesc. Toți oamenii se îndreptă undeva. Indiferent de destinație, trebuie să meargă mai departe. Dar oare știu ei cu adevărat încotro se îndreaptă? Obişnuiesc și acum să-mi pun această întrebare, care mă bântuie de mulți ani, ca o amintire îndepărtată.

În anul în care l-am cunoscut, pe această șosea pe care și reclamele de neon par moarte, nu trecea aproape nicio mașină. Aidoma discului solar, lumina roșie a semaforului se aprinde peste mașinile care înaintează pe șosea, prin ploaia lăptoasă ca o ceață. Dintr-odată șirul de mașini se oprește. Mă opresc și eu.

„Câte drumuri ajunge un om să străbată
Înainte să-l poți numi om?
Pe câte mări un porumbel va zbura
Până pe nisip cade-n somn?
De câte ori bombe grele-au să cadă
Până la total abandon?
Răspunsul, prietene, e suflare în vânt
Răspunsu-i suflare în vânt

Câți ani pe pământ poate-un pisc să existe
Până ce spălat e de mare?
Și câți ani poate un popor să reziste
Până la visata eliberare?
De câte ori te prefaci că ești orb
Ca să nu vezi lumina cea mare?
Răspunsul, prietene, e suflare în vânt
Răspunsu-i suflare în vânt

De câte ori trebuie să privești drept în sus
Înainte să vezi ceru-adânc?
Și câte urechi ar trebui să ai
Ca să-i auzi pe cei care plâng?
Și câte morți ar trebui să înduri
Ca să vezi câți au murit pe pământ?
Răspunsul, prietene, e suflare în vânt
Răspunsu-i suflare în vânt“

Bob Dylan, *Suflare în vânt*¹

¹ Poem din volumul *Suflare în vânt. 100 de poeme traduse de Mircea Cărtărescu*, București, Editura Humanitas Fiction, Colecția Poezia, 2012, p. 22.

Carnetul albastru

2

Orașul meu natal. M-ați întrebat unde e orașul meu. Am avut eu vreodată un oraș natal? „Dacă orașul natal e locul în care ne-am născut, vă pot spune că e Yangpyeong, în provincia Gyeonggi.“ Așa v-am răspuns, așteptând să-mi puneți o altă întrebare. Dar nu m-ați mai întrebat nimic. „Era un sat ce se zbătea în sărăcie“, am continuat. Dar nu v-am mai spus că dincolo de o colină mică se întindea un lac de acumulare și că în casa noastră era întotdeauna frig. „Stai liniștit. Dacă nu vrei să vorbești despre asta, nu e nevoie să te forțezi“, mi-ați zis. Nu că nu aș fi voit să vorbesc, ci nu puteam să vorbesc. Dacă-mi amintesc de acele timpuri, simt că mi se umple gura cu cheaguri de sânge negru. Eu și fratele meu mai mic, Eun-su, obișnuiam să stăm la soare, tolăniți pe malul lacului. Niciun copil din sat nu s-a mai jucat cu noi din ziua în care fratele meu a încasat o bătaie zdravă de la vecina noastră. Se dusese la ea să mănânce, dar, din neatenție, a scăpat pe jos niște boabe de orez.

Când femeia și bărbatul ei au plecat la muncă, am luat o bătă de lemn și i-am bătut copiii până când a început să le curgă sânge din nas. Așa am ajuns să fim întotdeauna singuri, doar noi doi. Uneori, când oamenii cu suflet bun ne

dădeau câte un boț rece de orez fiert, mă furișam cu fratele meu în magazia unui vecin – făceam asta ca să nu-l trezim pe tata, care adormea pentru că era beat – și înfulecam pe rând din bucata de orez fiert, rece ca gheața. Malurile lacului erau întotdeauna scăldate de soare și, când norocul era de partea noastră, reușeam să facem rost de o cutie cu supă cu tăiței instant de la pescarii care veneau tocmai de la Seoul, la o partidă de pescuit. În zilele în care eram și mai norocoși, ne alegeam și cu câteva monede, după ce le cumpăram țigări de la un chioșc aflat la vreo doi kilometri de malul lacului.

Mi-a luat mult timp să realizez că amândoi o așteptam pe mama, care fugise de acasă. Și mult mai târziu mi-am dat seama că o așteptam ca să ne salveze, chiar dacă tot ce-mi amintesc despre ea e că avea fața și corpul umflate și învinețite din cauza bățăilor pe care le lua de la taică-meu. O așteptam pe mama, așa cum era ea, plină de răni, să se întoarcă la noi, în camera rece ca gheața, și să-l omoare pe tata care ne-ar fi luat din nou la bătaie imediat ce s-ar fi trezit din beție. Primele mele amintiri sunt legate de dorința de a ucide. Însă, fiindcă mama era acolo, într-un loc îndepărtat, sentimentul că sunt în așteptare nu s-a risipit niciodată, nici atunci când nu știam ce aștept cu adevărat. Pe atunci aveam vreo șapte ani.

Eu și mătușa Monica eram oile negre ale familiei. Sau mai degrabă eretice? Sau, mai bine zis, eram bastardele casei? Între noi era o diferență de aproape patruzeci de ani, dar semănam ca niște gemene. Când mama îmi spunea în copilărie „Semeni cu mătușa ta, ruptă bucățică, te comporti la fel ca ea“, îmi dădeam seama că mă lua peste picior. Eram mică, dar știam când cuiva îi place de altcineva sau urăște pe cineva, doar după cum îi rostește numele. Și totuși de ce o ura mama atât de mult pe mătușa, pe cea care-i fusese cândva prietenă? Oare o detestam pe mama pentru că nu-i plăcea că semănam cu mătușa sau ajunseseam să mă comport ca mătușa tocmai pentru că mama era dezgustată de fosta ei prietenă? Eram încapătănată și aveam talentul de a face o atmosferă tensionată în casă. Obişnuiam să-i jignesc pe cei care mă călcau pe nervi, ca și cum le-aș fi zgâriat fețele senine cu unghiile, înainte să izbucnesc în râs și să-i consolez, spunându-le cât mi-e de milă de ei.

Nu simțeam mândria din cântecul de victorie al armatei colonizatoare, cucerind tărâmurii sălbătice și dezolante. Era mai degrabă ca o rană interioară, veche, gata să sângereze la prima atingere, o rană care ar fi sângerat tot timpul, chiar dacă nu mă făcea să sufăr. Era imnul unei pseudo-victorii, cântat de soldații al căror asalt eșuase. Eu și mătușa Monica semănam, dar ne despărțeau multe. Se ruga mai mult decât mine pentru cei din

familia noastră și niciodată nu se folosea de ei ca să câștige avantaje materiale.

În ceea ce mă privește, dacă e să fiu sinceră, nu pot spune decât că eram o adevărată catastrofă. Trăiam doar pentru mine, îi implicam și pe alții în viața mea, în numele dragostei sau al prieteniei, dar nu o făceam pentru ei, ci numai de dragul meu. Existam doar pentru mine și voiam să mor numai pentru mine. Credeam cu habotnicie în hedonism. Nu conștientizam că mă pierdusem pe mine însămi, că ajunseseam sclava propriilor simțuri. Atentam cu încăpățănare la rezistența zidurilor puternice ale fortăreței ce se numea *Familie*. În fiecare noapte beam, cântam și dansam. Pur și simplu nu realizam că viața mea frivolă mă distrugea puțin câte puțin. Și chiar dacă aș fi știut acest adevăr, nu aș fi voit să mă opresc. În realitate, urmăream să mă autodistrug. Egoul meu ar fi fost satisfăcut doar dacă întreaga galaxie s-ar fi învărtit în jurul meu. În zilele în care mă îmbătam criță, când băteam cu picioarele în ușile închise, nu știam cine sunt și ce-mi doresc cu adevărat.

Niciodată nu am spus răspicat aceste cuvinte, dar, dacă cineva mi-ar fi pus atunci un stetoscop la inimă, poate le-ar fi auzit: „De ce nu se rotește soarele în jurul meu? De ce nu-mi sunteți alături când mă simt singură? De ce fericirea vine doar la nemernicii pe care îi urăsc din toată inima? De ce mă scoateți din sărite și nu faceți nimic pentru porția mea de fericire?”.

IOLANDA PRODAN (n. 1973, Iași) este traducătoare de literatură (limbile coreeană, japoneză și engleză), fost diplomat la Ambasada României de la Tōkyō. Este doctor în Științele Comunicării (Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași). A efectuat stagii de specializare în Franța, Italia, Japonia și Republica Coreea. Din literatura japoneză a tradus proză semnată de Sayaka Murata (*Femeia minimarket*, Editura Polirom, 2018), Niimi Nankichi (*Gon, puiul de vulpe*, Editura Cartea Copiilor, 2019) ș.a. Printre cele mai importante traduceri din literatura sud-coreeană se numără o antologie de poeme scrise de Ko Un (*Țimp cu poeți morți*, Editura Tracus Arte, 2016), romanele lui Han Kang (*Vegetariana* – 2016, *Disecție* - 2018, *Cartea albă* – 2019, Editura ART), Hwang Sok-yong (*Prințesa Bari*, Editura Polirom, 2014) și Hwang Sun-mi (*Găinușa care voia să zboare*, Editura Arthur, 2016).